

فہرست

۱۷	زیر نظر کتاب
۲۰	نظر ثانی کی ضرورت
۲۳	مقدمہ
۲۳	جامی کے معاصر سوانح نگار اور جامی پر بنیادی مآخذ
۲۹	جامی شناسی کی روایت میں توسیع
۲۹	افغانستان میں جامی شناسی
۳۲	ایران میں جامی شناسی
۳۷	روس اور وسطی ایشیا میں جامی شناسی
۴۱	سلطنت عثمانیہ میں جامی کی قبولیت اور ترکی میں جامی شناسی
۴۲	مغرب میں جامی شناسی
۴۴	جامی کے برصغیر کے ساتھ تعلقات
۴۵	ہندی شعرا سے متاثر ہونا
۵۰	ہندوستانی علما و شعرا سے ملاقاتیں
۵۲	جامی کی کتب کا برصغیر میں پہنچنا اور مقبول ہونا
۵۴	برصغیر میں جامی کی کتب سے اعتنا
۶۲	برصغیر میں جامی کے شاگرد
۶۶	تعارف مصنف
۶۶	علی اصغر حکمت
۶۷	علمی آثار

باب اول سیاسی ماحول

باب دوم جامی کے حالاتِ زندگی

۱۲۱	جامی کے حالاتِ زندگی
۱۲۱	ماخذ حیاتِ جامی
۱۲۴	حالاتِ زندگی
۱۲۴	ولادت
۱۲۷	تحصیلِ علم
۱۳۲	جامی کے روحانی پیشوا
۱۳۴	حضرت مخدوم (جامی) کی مشائخ کبار سے ملاقاتیں
۱۴۱	جامی کے اعزہ و اقارب
۱۴۳	جامی کے اسفار
۱۴۴	سفر حجاز

باب سوم جامی کے خصائل و فضائل

۱۵۵	جامی کے خصائل و فضائل
۱۵۵	علم حاصل کرنے کا ملکہ
۱۵۸	وارستگی اور تہجد
۱۶۱	عزتِ نفس اور استغنا
۱۶۵	سادگی اور درویشی
۱۶۶	خیر خواہی اور نیکو کاری
۱۶۸	ذوقِ جمالیات اور حبِّ جمال
۱۷۱	خوش مزاجی اور ظرافتِ طبع
۱۷۵	طبعِ شعر

جای

۱۷۸

شعر و شاعری کے زوال پر جامی کا اظہارِ افسوس

۱۸۲

جامی اور اساتذہ سخن

۱۸۷

عربی ادب پر احاطہ اور فن ترجمہ میں مہارت

باب چہارم جامی کے عقائد

۱۹۳

جامی کے عقائد

۱۹۵

جامی کے مذہبی عقائد

۲۰۲

جامی کا نظریہ تصوف

۲۱۲

کرامات

باب پنجم جامی کا مزار

۲۱۷

جامی کا مزار

۲۱۸

لوحِ مزار

۲۱۸

جامی کے مزار کا محل وقوع

۲۱۹

مزار کی تولدیت

۲۱۹

مزار کی نسبت عوام کے عقائد

۲۲۰

مزار جامی پر مترجم کی حاضری

باب ششم تصانیفِ جامی

۲۲۹

تصانیفِ جامی

۲۲۹

کثرتِ تألیفات

- ۲۳۱ تالیفات کا متداول ہونا
- ۲۳۲ تحقیق و تصنیف کا زمانہ اور تصانیف میں تنوع
- ۲۳۳ تصانیف
- ۲۳۳ ۱۔ رسالہ کبیر در معما حلّیہ بحلّ
- ۲۳۵ ۲۔ رسالہ صغیر در معما
- ۲۳۵ ۳۔ رسالہ در فن قافیہ یا الرسالۃ الوافیہ فی علم القافیہ
- ۲۳۶ ۴۔ نقد النصوص فی شرح نقش الفصوص
- ۲۳۷ ۵۔ لواطح
- ۲۳۸ ۶۔ لوامع فی شرح الخمریہ
- ۲۳۸ ۷۔ رسالہ ارکان الحجّ
- ۲۴۰ ۸۔ فحجّات الأنس من حضرات القدس
- ۲۴۱ ۹۔ سخنان خواجہ پارسا
- ۲۴۲ ۱۰۔ شواہد النبوة تقویۃ یقین اهل الفتوة
- ۲۴۳ ۱۱۔ اشعة اللمعات
- ۲۴۴ ۱۲۔ چہل حدیث
- ۲۴۵ ۱۳۔ رسالہ تجنیس خط
- ۲۴۵ ۱۴۔ مثنویات ہفت اورنگ
- ۲۵۷ ۱۵۔ بہارستان
- ۲۵۹ ۱۶۔ الرسالۃ النائیہ
- ۲۵۹ ۱۷۔ شرح رباعیات
- ۲۵۹ ۱۸۔ منشآت جامی
- ۲۶۱ ۱۹۔ دیوان قصائد و غزلیات
- ۲۶۶ ۲۰۔ الفوائد الضیائیہ یا شرح برکافیہ ابن حاجب

تکملہ آثارِ جامی

- ۲۶۹ مقدمہ
- ۲۶۹ جامی کی تصانیف کی تعداد
- ۲۷۶ جامی کی مستقل تصانیف
- ۲۷۶ ادب: نثر
- ۲۷۶ ۱۔ بہارستان یا روضۃ الاخیار (فارسی۔ نثر و نظم)
- ۲۷۶ ۲۔ شرح دیباچہ مرقع (فارسی۔ نثر)
- ۲۷۷ ۳۔ منشآتِ جامی (فارسی۔ نثر)
- ۲۷۷ ۴۔ نامہ ہا و منشآتِ جامی
- ۲۷۸ نظم
- ۲۷۸ ۵۔ اشعارِ نایابِ جامی (فارسی)
- ۲۷۹ ۶۔ دوازدہ امام (فارسی۔ مثنوی)
- ۲۸۰ ۸۔ ہفت اورنگ (فارسی۔ نظم)
- ۲۸۵ علومِ نقلی: تفسیر
- ۲۸۵ ۹۔ تفسیر سورۃ اخلاص
- ۲۸۶ ۱۰۔ تفسیر سورۃ فاتحہ (فارسی۔ نثر)
- ۲۸۶ ۱۱۔ تفسیر قرآن مجید (عربی۔ نثر)
- ۲۸۷ حدیث
- ۲۸۷ ۱۲۔ چہل حدیث = اربعین (فارسی۔ نظم)
- ۲۸۸ ۱۳۔ شرح حدیث عمائیہ (فارسی۔ نثر)
- ۲۸۹ سیرت و تذکرہ
- ۲۸۹ ۱۴۔ شواہد النبویہ لتقویۃ یقین اہل الفتوۃ (فارسی۔ نثر)
- ۲۹۰ ۱۵۔ مناقب شیخ الاسلام عبداللہ انصاری (فارسی۔ نثر)
- ۲۹۱ ۱۶۔ نفحات الانس من حضرات القدس (فارسی۔ نثر)

- ۲۹۴ فقہ
- ۲۹۴ -۱۷- مناسک حج (رسالہٴ صغیر) (فارسی - نثر)
- ۲۹۴ -۱۸- مناسک حج (رسالہٴ کبیر) (بظاہر فارسی)
- ۲۹۴ -۱۹- شرح العقایہ مختصر الوقایہ (فارسی - نثر)
- ۲۹۵ تصوف
- ۲۹۵ -۲۰- اشعۃ اللمعات = شرح لمعات (فارسی - نثر)
- ۲۹۵ -۲۱- تہلیلہ = شرح لالہ اللہ رسالہٴ اول (فارسی - نثر)
- ۲۹۵ -۲۲- تہلیلہ یا کلمتہ فی التوحید، رسالہٴ دوم (فارسی - نثر)
- ۲۹۶ -۲۳- الدرۃ الفاخرہ یا رسالہٴ در تحقیق مذہب صوفی و متکلم و حکیم (عربی - نثر)
- ۲۹۸ -۲۴- سخنان خواجہ پارسایا الحاشیۃ القدسیہ (فارسی و عربی - نثر)
- ۲۹۹ -۲۵- سررشتہٴ طریقتہٴ خواجگان (فارسی - نثر)
- ۳۰۰ -۲۶- سؤال و جواب ہندوستان (بظاہر فارسی - نثر)
- ۳۰۰ -۲۷- شرح بیت خسرو دہلوی، رسالہٴ اول (فارسی - نثر)
- ۳۰۱ -۲۸- شرح بیت خسرو دہلوی، رسالہٴ دوم (فارسی - نثر)
- ۳۰۲ -۲۹- شرح دو بیت از مثنوی مولوی (فارسی - نثر و نظم)
- ۳۰۳ -۳۰- شرح رباعیات (فارسی - نثر و نظم)
- ۳۰۴ -۳۱- شرح فصوص الحکم (عربی - نثر)
- ۳۰۵ -۳۲- شرح قصیدہٴ ناسیہٴ فارسیہ یا شرح نظم الدر (فارسی - نثر)
- ۳۰۶ -۳۳- شرح قصیدہٴ عطار
- ۳۰۷ -۳۴- شرح مقناح الغیب
- ۳۰۷ -۳۵- رسالہٴ طریقتہٴ خواجگان (فارسی - نثر و نظم)
- ۳۰۸ -۳۶- لوايح انوار الکشف والاشہو علی قلوب ارباب الذوق والجود یا شرح خمیریہ (فارسی - نثر)
- ۳۰۹ -۳۷- لوايح (فارسی - نثر)
- ۳۱۰ -۳۸- ناسیہٴ یانی نامہ (فارسی - نثر و نظم)

- ۳۱۲ - نقد النصوص فی شرح نقوش الفصوص (فارسی - نثر)
- ۳۱۲ - وجود یا وجودیہ یا رسالہ وحیدہ در تحقیق و اثبات واجب الوجود (عربی - نثر)
- ۳۱۳ علوم زبان
- ۳۱۳ - ۴۱ شرح العوامل المائتہ (فارسی - منظوم)
- ۳۱۳ - ۴۲ صرف فارسی منظوم و منثور
- ۳۱۵ - ۴۳ فوائد الضیائیہ (عربی - نثر)
- ۳۱۵ فنون شاعری
- ۳۱۵ - ۴۴ رسالہ عروض یا مجمع الاوزان (فارسی - نثر)
- ۳۱۶ معنیات
- ۳۱۷ - ۴۶ حللیہ = معنیات، رسالہ کبیر (فارسی - نثر)
- ۳۱۷ - ۴۷ دستور معنیات، رسالہ متوسط (فارسی - نثر و نظم)
- ۳۱۸ - ۴۸ معنیات، رسالہ بصغیر (فارسی - نثر)
- ۳۱۸ - ۴۹ معنیات، رسالہ اصغر، منظوم (فارسی)
- ۳۱۹ - ۵۰ شرح معنیات میر حسین مہمائی (فارسی - نثر)
- ۳۲۰ علوم عقلی: موسیقی
- ۳۲۰ - ۵۱ رسالہ موسیقی (فارسی - نثر)
- ۳۲۱ جامی کی غیر مستقل تصانیف
- ۳۲۱ - ۱ اعتقاد نامہ (فارسی - مثنوی)
- ۳۲۱ - ۲ پند نامہ (فارسی - مثنوی)
- ۳۲۲ - ۳ جلاء الروح (فارسی - قصیدہ)
- ۳۲۳ - ۵ لہجہ الاسرار (فارسی - قصیدہ)
- ۳۲۴ جامی سے منسوب کتب
- ۳۲۴ - ۱ ابیات و عبارات عربیہ و فارسیہ استعمالھا نور الدین الجامی فی رسالہ و منشآتہ
- ۳۲۴ - ۲ ارشادیہ

- ۳۲۴ - ۳۔ رسالۃ فی اسرار علم التصوف (فارسی)
- ۳۲۵ - ۴۔ تحقیقات (فارسی - نثر)
- ۳۲۵ - ۵۔ ترجمہ (یا شرح) قصیدہ بردہ (فارسی)
- ۳۲۶ - ۶۔ تفسیر پارہ عم
- ۳۲۶ - ۷۔ تفسیر سورہ یٰسین (فارسی - نثر)
- ۳۲۷ - ۸۔ تفسیر قرآن (عربی - نثر)
- ۳۲۷ - ۹۔ رسالۃ التوحید (عربی - نثر)
- ۳۲۷ - ۱۰۔ حیرت الصرف (فارسی)
- ۳۲۷ - ۱۱۔ خلاصہ انیس الطائین وعدۃ السالکین
- ۳۲۸ - ۱۲۔ دیوان رسایل
- ۳۲۸ - ۱۳۔ رسالہ عرفانی - ۱ (فارسی)
- ۳۲۹ - ۱۴۔ رسالہ عرفانی - ۲ (فارسی)
- ۳۲۹ - ۱۵۔ رسالہ منظومہ
- ۳۲۹ - ۱۶۔ زبدۃ الصنائج (فارسی)
- ۳۲۹ - ۱۷۔ سبتہ فی الصنائج والحکم
- ۳۲۹ - ۱۸۔ شرایط ذکر
- ۳۲۹ - ۱۹۔ شرح اصطلاحات شعراء یا کنایات الشعراء (فارسی - نثر)
- ۳۳۱ - ۲۰۔ شرح اصطلاحات صوفیہ - ۱ (فارسی - نثر)
- ۳۳۱ - ۲۱۔ شرح اصطلاحات صوفیہ - ۲ (فارسی - نثر)
- ۳۳۱ - ۲۲۔ شرح دعاء القنوت (عربی)
- ۳۳۲ - ۲۳۔ شرح دیوان خاقانی (فارسی)
- ۳۳۲ - ۲۴۔ شرح الرسائل الوضعیۃ (عربی)
- ۳۳۲ - ۲۵۔ شرح گلشن راز
- ۳۳۲ - ۲۶۔ شرح مخزن الاسرار

جای	۱۴
۳۳۳	۲۷- شق القمر (فارسی)
۳۳۴	۲۸- صد کلمہ حضرت علی با ترجمہ فارسی
۳۳۴	۲۹- رسالہ عروہ
۳۳۴	۳۰- من الفتوحات المکیہ فی صفۃ الرافضیہ (بظاہر عربی۔ نثر)
۳۳۵	۳۱- رسالہ قطبیہ (فارسی)
۳۳۵	۳۲- قلندرنامہ (فارسی)
۳۳۵	۳۳- کلمتی الشہادۃ
۳۳۵	۳۴- گل و نوروز
۳۳۵	۳۵- مثنوی عشقی (فارسی)
۳۳۶	۳۶- مختصر الفقہ (فارسی)
۳۳۶	۳۷- رسالہ مراتب سنیہ (فارسی)
۳۳۷	۳۸- ملفوظات جامی (فارسی)
۳۳۷	۳۹- مناقب مولوی
۳۳۷	۴۰- منتخب چہار عنوان کیمیائے سعادت (فارسی)
۳۳۹	۴۱- رسالہ منطق
۳۳۹	۴۲- الفیہ المکیہ
۳۳۹	۴۳- رسالہ نوربخش
۳۳۹	۴۴- رسالہ وحدت الوجود (فارسی)
۳۳۹	۴۵- الوصیۃ
۳۴۰	چند ایسی کتابیں جو صرفاً غلط طور پر جامی سے منسوب کر دی گئی ہیں
۳۴۰	۱- تاریخ ہرات
۳۴۱	۲- تجنیس خط یا تجنیس اللغات (فارسی، نظم)
۳۴۳	۳- ترجمہ کوک شاستر (لذات النساء) (فارسی۔ نظم)
۳۴۳	۴- دیوان مادح (فارسی۔ نظم)

- ۳۴۴ -۵ رسالہ 'صغیر' (فارسی، نثر)
 ۳۴۶ -۶ رسالہ 'عرفانی' (فارسی، نثر)
 ۳۴۶ -۷ طریقہ بحث (فارسی - نظم)
 ۳۴۷ -۸ فتوح الحرمین (فارسی، نظم)
 ۳۴۷ -۹ لطائف شرافت (فارسی - نثر)
 ۳۴۸ -۱۰ لمعات (فارسی، نثر)
 ۳۴۹ -۱۱ منتخب مثنوی مولوی (فارسی)

جامی کا کتب خانہ اور ان سے منسوب چند عمارات

- ۳۵۰ عمارات جامی
 ۳۵۱ مدرسہ اندرون ہرات
 ۳۵۱ مدرسہ بیرون ہرات
 ۳۵۳ سوز و ساز جامی

مولانا جامی کی منتخب نعتیں اور غزلیں

- ۳۵۴ آرزوے بیژب و بطحا
 ۳۵۵ دیدن کعبہ بدین دیدہ تمنا دارم
 ۳۵۶ در راہ مدینہ
 ۳۵۷ سلام
 ۳۵۸ نور وادی بطحا
 ۳۵۹ در حضور شفیع المذنبین
 ۳۶۰ آشوب ترک و شور عجم، فتنہ عرب
 ۳۶۱ مدینہ
 ۳۶۳ ساقی بیا!

جای

۳۶۴

تاب و تب بهران

۳۶۵

کوزه نبات

۳۶۶

شوق دیدار

۳۶۷

نقل پیرمغان

۳۶۸

فصل بهار

۳۶۹

افطار بهی

۳۷۰

عشق بازی

۳۷۱

سخن من

۳۷۲

هم از همه پنهانی هم بر همه پیدایی

۳۷۳

پندارم تویی

۳۷۵

حواشی

۴۱۹

ضمیمه

۴۲۱

فهرست مآخذ

۴۲۱

اشاریه

تاریخی اعلام (اشخاص)

جغرافیائی اعلام (مقامات)

کتاب و رسائل

تصادیر